

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017)

Et liv uten vold

Status for tiltakene

juli 2014

Bedre føre var. Om forebygging og synliggjøring

---

1. Tiltakspakke for forebygging

Det skal utarbeides en tiltakspakke for forebygging av vold i nære relasjoner med tiltak på flere områder. Tiltakspakken skal utarbeides i samarbeid med sentrale aktører på feltet. Det vil nedsettes en arbeidsgruppe ledet av Justis- og beredskapsdepartementet høsten 2013. De første tiltakene skal iverksettes fra 2014. Hovedfokus skal være på primærforebyggende tiltak og forebygging som tar høyde for ulike sårbarhetsfaktorer. Den samfunnsøkonomiske analysen av kostnadene ved vold i nære relasjoner vil danne et viktig bakteppe for utformingen av tiltak.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD, KD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Regjeringen ved Justis- og beredskapsdepartementet har avsatt 7 millioner kroner årlig i handlingsplanperioden til en tiltakspakke for forebygging. Det er innhentet innspill fra frivillige organisasjoner og underliggende etater og følgende tiltak inngår i tiltakspakken i 2014:

Tilpasning av foreldreveiledning (ICDP) for foreldre på krisesenter

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er tildelt 1 millioner kroner for å tilpasse og prøve ut *International Child Development Programme* (ICDP) som metode for veiledning av foreldre i krisesentre. Innholdet i programmet vil tilpasses situasjonen og behovene som foreldre på krisesenter befinner seg i. Målsettingen er å forebygge vold, både på kort og lang sikt. Fire til seks krisesentre i Øst- og Midt-Norge er under rekruttering for å delta i prosjektet. Ansatte ved disse sentrene vil få opplæring som veiledere og drive veiledningsgrupper med foreldre som en del av opplæringen. Det vil i størst mulig grad bli lagt til rette for samarbeid med og forankring i krisesentrenes lokalkommuner, for å bidra til kontinuitet i tilbudet til foreldrene også etter oppholdet i krisesenteret. Etter prosjektet vil den tilpassede varianten av foreldreveiledningsprogrammet kunne benyttes også av andre krisesentre.

Kampanje rettet mot ungdom i regi av ung.no

Nettstedet Ung.no, administrert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, er tildelt 1,9 millioner kroner til en kampanje om vold i nære relasjoner rettet mot ungdom. Det vil være en tidsbegrenset kampanje, men som samtidig henviser de unge til en permanent plattform (ung.no) for informasjon fra det offentlige. Kampanjen vil bidra til å videreutvikle vold i nære relasjoner som tema på ung.no. Innholdet i kampanjen vil avspeile at vold i nære relasjoner omfatter en rekke forskjellige krenkelser. Både innhold, utforming og kanaler vil bli konkretisert etter innspill fra fokusgrupper med ungdom. Temaer som særlig vil bli belyst i kampanjen er:

- 1) Informasjon om vold i nære relasjoner
- 2) Fokus på selvhjelp/bevisstgjøring
- 3) Informasjon om hjelpeapparat: Hvor kan man få hjelp og hva kan man forvente?

Ung.no har i mai og juni gjennomført en kartlegging av informasjonsarbeid overfor ungdom om vold i nære relasjoner i regi av andre offentlige aktører og organisasjoner. Det er etablert kontakt med aktuelle samarbeidspartnere. Det er nedsatt en prosjektgruppe og prosjektkoordinator er ansatt og tiltrer 1. august.

Kampanje i regi av politiet

Det er satt av 2,6 millioner kroner i 2014 til et toårig prosjekt for utarbeidelse og implementering av en informasjonskampanje i regi av politiet for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.

Kampanjen skal rettes mot befolkningen generelt og utsatte for vold i nære relasjoner spesielt. En slik kampanje vil være et viktig virkemiddel i målsettingen om at flere anmelder saker om vold i nære relasjoner. Oppdraget er gitt Politidirektoratet gjennom tillegg til oppdragsbrev i mai 2014.

Politidirektoratet gir oppdraget til Kripos.

Videreføring av Kripos' kampanje Kjernekar

I sammenheng med politiets informasjonskampanje om vold i nære relasjoner er det bevilget 400 000 kroner til en videreføring av Kripos' kampanje «Kjernekar» som har som målsetting å forebygge voldtekt. Kampanjen ble lansert i november 2013 og har nå rundt 64 500 tilhengere på Facebook.

Kjernekar har fokus på festrelaterte voldtekter. Kampanjen appellerer til «kjernekaren», menn i alderen 18 til 35 år, som tør å si i fra og som følger med litt ekstra slik at alle får en fin kveld. Ved siden av fakta om festrelaterte voldtekter og pekere til viktige adresser for den som har vært utsatt for voldtekt, tar kampanjen i bruk animasjonsfilm, plakater, boards i byrommet, kinoreklame og klistermerker for taxi-næringen, skal det også vises til kampanjen i en ny lærebok for ungdomsskoletrinnet. Nettsiden er også oversatt til engelsk. Kampanjen pågår gjennom russetida og festivalsesongen 2014. Nettsiden er også tilgjengelig på politiets interne kommunikasjonskanal KO:DE. Se Kjernekar's facebook-side her: <https://nb-no.facebook.com/kjernekar>

Nettportal om vold i nære relasjoner og voldtekt

Det er satt av 1 millioner kroner av tiltakspakken til utvikling av en nettportal om vold i nære relasjoner og voldtekt. Målgruppen for nettportalen er utsatte for vold i nære relasjoner og hjelpeapparat. Se for øvrig status for 18 a.

2. KRÅDs rolle i arbeidet mot vold i nære relasjoner

Det kriminalitetsforebyggende råds (KRÅD) rolle i arbeidet mot vold i nære relasjoner skal tydeliggjøres og styrkes.

Ansvarlig:	JD
Gjennomføring:	2014-2017

STATUS:

Departementet avventer en evaluering av Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD) som vil ferdigstilles 15. oktober 2014, før videre skritt blir tatt for å avklare hvilke oppgaver KRÅD skal ha i arbeidet mot vold i nære relasjoner.

3. Avdekking i hjelpeapparatet

Det skal utarbeides en oversikt over eksisterende rutineguider og kartleggingsverktøy for avdekking av vold i nære relasjoner. Oversikten skal danne grunnlag for å vurdere hvor det er behov for nye rutineguider/retningslinjer. Oppdraget gis til Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) i 2014.

Ansvarlig:	JD, AD, BLD, HOD, KD
Gjennomføring:	2014-2016

STATUS:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) har gjennom tildelingsbrev for 2014 fått i oppdrag å utarbeide en oversikt over eksisterende rutineguider og kartleggingsverktøy for avdekking av vold i nære relasjoner. Justis- og beredskapsdepartementet har bevilget 200 000 kroner i prosjektmidler til gjennomføring av dette tiltaket.

4. Indikator for omfang av vold i nære relasjoner

Helsemyndighetene skal i samarbeid med justismyndighetene, barnevernsmyndighetene og andre vurdere indikator for omfang av vold i nære relasjoner som kan gjøres tilgjengelig for kommuner.

Ansvarlig: HOD, BLD, JD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Tiltaket er igangsatt. Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Folkehelseinstituttet i samarbeid med Helsedirektoratet om å gjøre en vurdering av tilgjengelige datakilder med tanke på mulige indikatorer for vold i nære relasjoner. Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet skal avklare videre fremdrift.

5. Rutinemessige spørsmål for å avdekke vold mot gravide

I tråd med retningslinjer for svangerskapsomsorgen fra 2005 skal lege og jordmor som utøver svangerskapsomsorg være oppmerksomme på symptomer og tegn på voldserfaringer og støtte gravide som utsettes for vold i nære relasjoner/mishandling. Retningslinjene for svangerskapsomsorg skal oppdateres i løpet av 2013 slik at rutinemessige spørsmål om vold inngår. Det skal beskrives hvordan spørsmål om vold bør tas opp og følges opp. Det skal registreres vold som tema i helsekort for gravide når det utarbeides et nytt elektronisk helsekort.

Ansvarlig: HOD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet har Helsedirektoratet oppdatert Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen på temaet vold mot gravide. Anbefalingene er utarbeidet på bakgrunn av forskningsbasert kunnskap, internasjonale anbefalinger, brukererfaringer, klinisk praksis og verdimesse avveininger.

For å hjelpe gravide og deres ufødte barn som er i en utsatt situasjon, anbefales det i retningslinjene at alle gravide får samtale om vold i løpet av svangerskapsomsorgen.

6. Innføring av bedre og mer kontinuerlig statistikk

Statistikk er viktig for å synliggjøre voldens omfang og konsekvenser, samt hvem utsatte og utøvere er. Det skal innføres bedre og mer kontinuerlig statistikk om vold i nære relasjoner der både kjønn og alder inngår som en del av registreringen, gjennom å

a) videreføre den årlige rapporteringen fra krisesentertilbudet om brukerne og tilbudet. Det skal vurderes hvorvidt det er behov for endringer i utforming og metode for innhenting av statistikk for å sikre at behovet for informasjon om utviklingen i krisesentertilbudet blir tilstrekkelig dekket.

Ansvarlig: BLD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har fått ansvaret for at det blir utarbeidet statistikk om krisesentertilbudet og tilbudet som gis gjennom støttesentrene mot incest og seksuelle overgrep. For å kunne innhente god og informativ statistikk om de kommunale krisesentertilbudenes organisering, innhold og brukere har direktoratet fått i oppdrag å vurdere hvordan nåværende særreportering fra krisesentertilbudene kan innlemmes i KOSTRA. Dette skal skje i samarbeid med Statistisk sentralbyrå, jf. tildelingsbrev til Bufdir 2014 fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

b) vurdere å legge til rette for å innføre statistikk over henvendelser om vold i nære relasjoner i hjelpeapparatet. Dette for å sikre god og tilpasset hjelp og oppfølging i de enkelte tjenestene. Aktuelle instanser kan være barnevern, familievern, barnehage og helse- og omsorgstjenester.

Ansvarlig: JD, BLD, HOD, KD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Tiltaket er under planlegging.

c) innføre forbedringer i politiets registrering og statistikkføring i saker om vold i nære relasjoner i forbindelse med innføringen av nytt straffesakssystem i politiet.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Det arbeides med etableringen av nytt straffesakssystem i politiet. Forbedringer i politiets registrering og statistikkføring skal innføres i denne sammenheng.

7. Omfangsundersøkelser

Det skal gjennomføres omfangsundersøkelser om vold i nære relasjoner hvert femte år. Med bakgrunn i omfangsundersøkelsen med datainnsamling i 2013, vil Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) få i oppdrag å gjennomføre tilleggsundersøkelser vedrørende enkelte grupper der vi særlig mangler kunnskap, som blant annet personer med innvandrerbakgrunn, lhbt-personer og personer med nedsatt funksjonsevne.

Ansvarlig: JD, BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) presenterte rapporten «Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie om vold og voldtekt» (Rapport 1/2014) i februar 2014. Undersøkelsen, som er gjennomført ved telefonintervjuer, omfatter et representativt utvalg av befolkningen på rundt 4500 kvinner og menn mellom 18 og 75 år. Datainnsamlingen ble gjennomført i 2013. Noen hovedfunn fra undersøkelsen er at alvorlig fysisk vold og grove seksuelle overgrep rammer en betydelig del av befolkningen i Norge, og starter for mange i tidlig barnealder. 9,4 prosent av norske kvinner rapporterer at de har vært utsatt for voldtekt. Det tilsvarende tallet for menn er 1,1 prosent. Fire ganger flere kvinner (9,2 prosent) enn menn (1,9 prosent) er utsatt for alvorlig partnervold.

Undersøkelsen viser at kvinner er langt mer utsatt for seksuelle overgrep enn menn. Kvinner har også en større totalbelastning av vold og overgrep. Det er nesten utelukkende menn som utøver seksuelle overgrep. Videre viser studien at barn ofte opplever flere typer overgrep samt at personer som var utsatt for fysisk vold eller seksuelle overgrep i barndommen, i mye større grad er utsatt for vold og overgrep også som voksen.

Alvorlig vold og grove seksuelle overgrep varierer med sosioøkonomiske skillelinjer (utdanning og inntekt). Alvorlig vold og grove seksuelle overgrep er et folkehelseproblem. Overgrep henger sammen med psykiske helseproblemer. Særlig gjelder dette for kvinners helse, fordi kvinner utsettes for flere typer volds- og overgrepshendelser enn menn.

Særlig voldtekt, men også vold, er fremdeles skjult for politiet og hjelpeapparatet. Bare 10 prosent av kvinnene og 17 prosent av mennene i studien, som hadde vært utsatt for en voldtekt, anmeldte saken til politiet. Når det gjelder alvorlig vold er tallet noe høyere - litt over 25 prosent av både kvinner og menn har anmeldt forholdet. I tillegg til at det er få som anmelder voldtekt og alvorlig vold er det et fåtall som oppsøker helsetjenester. I tillegg er det en del som aldri forteller til noen andre hva de har vært utsatt for. Bare 10 prosent av de voldtektsutsatte kvinnene var til medisinsk behandling eller undersøkelse den første tiden etterpå. Ingen av de overgrepsutsatte mennene i denne undersøkelsen hadde oppsøkt medisinsk behandling.

Omfangsstudien vil danne grunnlag for videre undersøkelser innenfor NKVTS' forskningsprogram om vold i nære relasjoner, jf. tiltak 11. En ny omfangsstudie planlegges gjennomført i 2018.

NKVTS' rapport kan lastes ned her:

<http://www.nkvts.no/publikasjoner/Sider/PublikasjonsInfo.aspx?publID=1174>

8. Voldsmåling

Det skal gjennomføres en ny måling av henvendelser til politi- og hjelpeapparat om vold i nære relasjoner etter mønster fra målingene i 2003, 2005, 2008 og 2012. Målingen skal gjennomføres i 2016 av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS).

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2016

STATUS:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) vil få i oppdrag å gjennomføre voldsmålingen i 2016. Målingen gir en oversikt over saker som involverer vold mellom partnere eller andre familiemedlemmer som hjelpeapparatet i Norge jobber med, en gitt uke. Målingen gir oss viktige indikatorer på situasjonen rundt omkring i landets instanser, som daglig møter utfordringer knyttet til vold i nære relasjoner.

En tilsvarende måling ble gjennomført siste gang i 2012 og var den fjerde i sitt slag. Ved å gjennomføre målingen gjentatte ganger kan tallene sammenlignes med tidligere målinger og dermed kan man observere eventuelle trender og tendenser. I målingen fra 2012 var 972 instanser invitert til å delta.

Ved målingen i 2008 registrerte hver instans i gjennomsnitt 5,9 saker. I målingen fra 2012 registrerte hver instans i gjennomsnitt 7,74 saker. Det er en økning på 31 prosent. Videre var flere instanser enn tidligere involvert i hver enkelt sak. Dette sammen med den store økningen i antall saker, henvist fra andre instanser, tyder på at kommunikasjonen og samarbeidet mellom instansene har økt.

Det er viktig å merke seg at disse målingene ikke er en måling av forekomst av vold i samfunnet, men gir oss viktige indikatorer på situasjonen rundt omkring i landets instanser som daglig møter utfordringer knyttet til vold i nære relasjoner.

Rapport fra målingen fra 2012 kan lastes ned her:

<http://www.nkvts.no/publikasjoner/Sider/PublikasjonsInfo.aspx?publID=1173>

Trygghet til å handle. Om kunnskap og kompetanse

---

9. Kunnskapsformidling

Kompetansen om vold i nære relasjoner i hjelpeapparatet skal styrkes. Kompetansehevingen skal omfatte både grunn- og videreutdanning og kompetanseoverføring i tjenestene. Som en del av oppfølgingen av Meld. St. 13 (2011-2012) *Utdanning for velferd. Samspill i praksis* vil Kunnskapsdepartementet innføre felles innhold i alle helse- og sosialfaglige grunnutdanninger. Formålet er å sikre at studentene har nødvendige kunnskaper om helheten i helse- og velferdstjenestene, lov og regelverk og viktige samfunnsutfordringer, herunder vold i nære relasjoner.

Ansvarlig: KD, AD, BLD, HOD, JD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Kunnskapsdepartementet vil høsten 2014 gi Universitets- og høyskolerådet i oppdrag å legge fram et forslag til felles innhold i alle helse- og sosialfaglige grunnutdanninger. Kunnskapsdepartementet forventer at rådet vil behøve rundt seks måneder på oppdraget. Det innebærer at et forslag forventes å foreligge i løpet av våren 2015. Utdanningsinstitusjonene og helse- og velferdstjenestene skal gis mulighet for å delta i gjennomføringen av oppdraget på en likeverdig måte.

10. Styrking av de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) skal styrkes for å bidra med økt kompetanse og veiledning overfor helse- og omsorgstjenesten i deres arbeid med vold i nære relasjoner.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) er styrket med ekstra tilskudd på til sammen 5 millioner kroner for å bidra med økt kompetanse og veiledning overfor helse- og omsorgstjenesten. Sentrene har ulike tilnærminger til tjenestene tilpasset regionale behov. Informasjon om RVTSenes arbeid finnes her: <http://www.rvts.no>

11. Forskningsprogram

Det skal opprettes et eget forskningsprogram om vold i nære relasjoner. Tema for programmet vil blant annet være årsaker til vold i nære relasjoner, vold i nære relasjoner i et livsløps- og generasjonsperspektiv, særlig sårbarhet og vold i nære relasjoner i minoritetsmiljøer, herunder innvandremiljøer. Programmet skal også omfatte forskning rundt iverksatte og planlagte tiltak for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2018

STATUS:

Det er satt av 50 millioner kroner over fem år til et todelt forskningsprogram om vold i nære relasjoner. 25 millioner kroner tildeles Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og 25 millioner kroner tildeles Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) etter en anbudskonkurranse.

Formålet med det nye forskningsprogrammet er kunnskapsproduksjon og kunnskapsformidling. Resultatene fra forskningen skal gjøre det mulig å følge utviklingen over tid og gi grunnlag for iverksettelsen av tiltak for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.

Forskningsprogrammet skal bidra til å styrke og utvikle den tverrfaglige innsatsen og teoriutviklingen på området og bidra til økt forståelse for hva vold i nære relasjoner handler om. Kunnskap om voldens omfang, årsaker, karakter og konsekvenser er avgjørende for god kvalitet i hjelpetjenestene.

Etter hvert vil informasjon om og rapporter fra de ulike forskningsprosjektene bli lagt ut på forskningsinstitusjonenes hjemmesider:

<http://www.nkvts.no> og

<http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA>

12. Forskning rundt helsemessige konsekvenser

Forskningen ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) om de helsemessige konsekvensene av vold i nære relasjoner skal styrkes. Senteret skal bidra til å spre kunnskap om dette til relevante instanser og tjenester.

Ansvarlig: HOD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) er tildelt tilskudd på 2 millioner kroner for å styrke kunnskapen om de helsemessige konsekvensene av vold i nære relasjoner. Etter hvert vil informasjon om og rapporter fra prosjektet bli lagt ut på NKVTS' hjemmeside:

<http://www.nkvts.no>

13. Følgeevaluering av handlingsplan

Implementeringen av tiltak i handlingsplanen mot vold i nære relasjoner skal følgeevalueres gjennom handlingsplanperioden 2014-2017. Oppdraget vil legges ut på anbud våren 2014. Sluttrapport skal foreligge høsten 2017.

Ansvarlig: JD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Evalueringen vil bli konsentrert rundt et utvalg større tiltak fra handlingsplanen. Flere av tiltakene i handlingsplanen skal evalueres. Dette gjelder blant annet etableringen av et samarbeidsprosjekt på Stovner politistasjon etter inspirasjon fra Prosjekt Karin i Malmø i Sverige (jf. tiltak 44) og forum for samarbeid mellom nasjonale myndigheter og frivillige organisasjoner (jf. tiltak 41). Disse evalueringene vil gjennomføres av Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) som en del av forskningsprogrammet om vold i nære relasjoner.

Alle skal nås. Hjelp- og behandlingstilbudet

14. Videreutvikling av krisesentertilbudet

Krisesenterlova som ble innført 1. januar 2010, gir alle kommuner en plikt til å sørge for et krisesentertilbud til kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) evaluerer kommunenes implementering av loven, med særlig fokus på organisering, ressursbruk, tilrettelegging for ulike brukergrupper, samarbeid med øvrig tjenesteapparat og en vurdering av selve loven. Resultatene vil foreligge høsten 2014 og vil ligge til grunn for en videreutvikling av tilbudet.

Ansvarlig: BLD
Gjennomføring: 2014-2016

STATUS:

Rapport fra Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) som evaluerer kommunenes implementering av Krisesenterlova skal etter planen foreligge i november 2014. Funnene i rapporten vil være et viktig grunnlag for videreutviklingen av krisesentertilbudet.

15. Veileder om krisesentertilbudet

Det skal utarbeides en veileder for kommunene om innholdet i krisesentertilbudet.

Ansvarlig: BLD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide en veileder til krisesenterlova. Utkastet til veileder er forelagt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og er under ferdigstillelse. Hovedmålgruppen er kommunene, som etter krisesenterlova er pålagt ansvaret å sørge for et krisesentertilbud, samt fylkesmennene som fører tilsyn. Veilederen skal gis ut og distribueres til alle kommuner og fylker høsten 2014. Arbeidet med å gjøre veilederen tilgjengelig og kjent vil foregå i samarbeid med Kommunesektorens organisasjon KS, fylkesmennene og de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene).

16. Kartlegging av saker som omhandler vold i nære relasjoner ved NAV-kontor

Det skal kartlegges i hvilken grad og hvordan Nav-kontorene er involvert i saker som omfatter vold i nære relasjoner. På bakgrunn av kartleggingen skal eventuelle tiltak for å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningens rolle i dette arbeidet vurderes.

Ansvarlig: AD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Arbeids- og velferdsdirektoratet har sendt ut en kartlegging til NAV-kontorene for å klarlegge kontorenes involvering i arbeidet mot vold i nære relasjoner. I løpet av 2014 vil direktoratet rapportere på NAV-kontorenes oppmerksomhet, kunnskap og kompetanse på vold i nære relasjoner. Dette vil gi et beslutningsgrunnlag for å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningens rolle og iverksette eventuelle

tiltak for å bedre NAV-kontorenes oppmerksomhet om temaet og tydeliggjøre rutiner og retningslinjer rundt vold i nære relasjoner.

17. Oppfølging av kartleggingen av hjelpetilbudet for voldsutsatte med funksjonsnedsettelse

På oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet gjennomfører Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) en kartlegging av hjelpetilbudet for voldsutsatte med funksjonsnedsettelse. Resultatene fra kartleggingen vil foreligge våren 2014 og skal ligge til grunn for det videre arbeidet med å sikre voldsutsatte med funksjonsnedsettelse tilgjengelig og tilrettelagt hjelp.

Ansvarlig: BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) har på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomført en kartlegging av hjelpetilbudet til voldsutsatte med nedsatt funksjonsevne. Rapporten «Tjenestetilbudet til voldsutsatte personer med nedsatt funksjonsevne» (Novarapport nr. 6/2014) ble lansert 30. april 2014. Studien viser at det fortsatt er stort behov for å bedre tilbudet til voldsutsatte med nedsatt funksjonsevne, både i de kommunale tjenestene rettet mot denne gruppen og i hjelpetilbudene særlig rettet mot voldsutsatte. NOVA anbefaler blant annet opplæring av tjenesteutøvere, universell utforming av krisesentrene, universell utforming av informasjon og tilpasset informasjon om temaet til personer med nedsatt funksjonsevne. Det er kommunene som er ansvarlige for mange av tjenestene for personer med funksjonsnedsettelse. Kommunesektorens organisasjon KS er derfor en viktig samarbeidspartner i det videre arbeidet, sammen med representanter fra krisesentrene og sentre mot incest og seksuelle overgrep, brukerorganisasjonene og andre direktorater som Helsedirektoratet og Politidirektoratet. Bufdir planlegger et internt fagseminar om kunnskapsgrunnlaget på området, hvor relevante eksterne samarbeidspartnere vil bli invitert. Konkrete oppfølgingstiltak vil bli utformet i etterkant av dette.

NOVAs rapport kan lastes ned her: <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2014/Tjenestetilbudet-til-voldsutsatte-personer-med-nedsatt-funksjonsevne>

18. Informasjon til utsatte for vold i nære relasjoner og hjelpeapparat

Det skal legges til rette for at informasjon om rettigheter og hjelpetiltak kan formidles til voldsutsatte og hjelpeapparat på en god og tilpasset måte, herunder:

a) Det skal etableres en ny nettportal om vold i nære relasjoner for utsatte og hjelpeapparat. Hovedformålet er å gjøre eksisterende informasjon tilgjengelig for målgruppene. Informasjonen skal være tilgjengelig på flere språk. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) får i oppdrag å utvikle nettportalen.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Oppdraget om å utvikle en nettportal om vold i nære relasjoner og voldtekt er gitt Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). NKVTS skal samarbeide med Norske kvinners sanitetsforening (NKS) om utviklingen av portalen.

b) Behovet for en alarmtelefon for voldsutsatte skal vurderes i tilknytning til ny nettportal om vold i nære relasjoner og voldtekt. NKVTS får i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av behovet for en alarmtelefon for utsatte for vold i nære relasjoner og voldtekt.

Ansvarlig: JD, BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Oppdraget er gitt Nasjonalt kunnskapssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (NKVTS) i 2014. Rapport vil foreligge i løpet av 2014.

19. Tjenestetilbudet ved barnehusene

Regjeringen vil vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å utvide tjenestetilbudet ved Statens barnehus slik at flere instanser kan gi bistand i samme lokalitet.

Ansvarlig: JD, BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

En arbeidsgruppe under ledelse av Politidirektoratet med medlemmer fra Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, barnehusene og UNICEF har vurdert felles retningslinjer for drift av barnehusene samt foretatt en vurdering av tilsynsbehovet. Arbeidsgruppens rapport forelå i juni 2014 og inngår som en del av oppfølgingen av dette tiltaket.

20. Kartlegging av kommunale helse- og omsorgstjenester

Kommunale helse- og omsorgstjenesters arbeid med vold i nære relasjoner skal kartlegges for å bedre faktagrunnlaget for hvordan tjenestene forholder seg til vold i nære relasjoner. Det vil bli igangsatt en avgrenset kartlegging av helse- og omsorgstjenestene i kommunene, blant annet fastleger, helsestasjons- og skolehelsetjenesten og psykisk helsearbeid.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) tildeles 1 million kroner for å gjennomføre en kartlegging av helse og omsorgstjenesten, for å bedre kunnskapsgrunnlaget om hvordan tjenestene forholder seg til temaet.

21. Styrking av fastlegenes kompetanse om vold i nære relasjoner

Nær alle personer i befolkningen er tilknyttet en fastlege. Fastleger blir oppsøkt på bakgrunn av en rekke helseplager og problemstillinger som kan være relatert til vold. For å styrke fastlegenes kompetanse i forebygging, avdekking og oppfølging av utsatte og utøvere av vold i nære relasjoner skal det utvikles og tilbys et e-læringskurs for fastleger.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin skal utvikle et e-læringskurs for fastleger om vold i nære relasjoner. Kjønnsmestelse og tvangsekteskap skal inngå som tema i kurset. E-læringskurset skal ferdigstilles i 2015.

22. Utvikling av behandlingstilbudet til utsatte for vold i nære relasjoner

Behandlingstilbudet til utsatte for vold i nære relasjoner skal bedres gjennom å videreutvikle det psykososiale lavterskeltilbudet i kommunene og vurdere hvordan det bedre kan ivareta voldsutsatte, samt revidere prioriteringsveiledere for spesialisthelsetjenesten.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Tiltaket er under planlegging. Helsedirektoratet skal vurdere hvordan voldsutsatte bedre kan ivaretas, samt vurdere revidering av prioriteringsveiledere i spesialisthelsetjenesten.

23. Ny veileder for helse- og omsorgstjenesten

Det skal utarbeides en ny veileder for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner. Veilederen skal dekke helse- og omsorgstjenesten både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014

STATUS:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) har igangsatt arbeidet med å utvikle en veileder for helsetjenestens arbeid med vold i nære relasjoner. Veilederen forventes ferdigstilt i 2015.

24. Revidere veilederen for psykososiale tiltak

Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer ble utgitt i 2011. Veilederen skal revideres slik at den ivaretar voldsfeltet bedre.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014

STATUS:

Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer revideres for å ivareta voldsfeltet bedre. Etter planen skal revideringsarbeidet være ferdig i begynnelsen av 2015.

25. Oppfølging av evalueringen av overgrepsmottakene

Evalueringen av overgrepsmottakene skal følges opp gjennom tiltakene nedenfor, samt gjennom tiltak særlig rettet mot barn som presenteres i den kommende strategien om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Regjeringen kommer tilbake til de ulike tiltakene i det enkelte års statsbudsjett, og det tas forbehold om at de vil bli gjennomført når det er budsjettmessig dekning.

a) Forankre ansvaret for voksne som har vært utsatt for seksuelle overgrep, i spesialisthelsetjenesten fra 2015. De regionale helseforetakene skal starte planlegging av hvordan tilbudet skal utformes slik at sykehusene er klar for å overta ansvaret fra 2015. I gjennomgangen må det gjøres en vurdering av dagens overgrepsmottak og om disse skal videreføres, eventuelt på hvilken måte.

b) Styrke kompetansen i spesialist- og kommunehelsetjenesten i håndtering av vold og seksuelle overgrep, blant annet ved å vurdere å stille krav om at alle som deltar i legevakt har gjennomført kurs om vold og overgrep. Kompetanse om vold og overgrep skal inngå i spesialistutdanningen for allmennleger, og det skal vurderes særskilte obligatoriske kurs.

c) Styrke Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) sin rolle i å utvikle og spre kompetanse i helse- og omsorgstjenesten i håndtering av både medisinske og psykososiale forhold knyttet til vold og seksuelle overgrep.

d) Vurdere sertifisering av helsepersonell som skal utføre klinisk rettsmedisinsk undersøkelse og akkreditering av enhetene der undersøkelsene skal foregå. Helse- og helsedirektoratet vil få i oppdrag å gjøre denne vurderingen.

e) Etablere et kompetansenettverk i klinisk rettsmedisin i samarbeid med de institusjonene som i dag ivaretar rettspatologi og klinisk rettsmedisin. Helse- og helsedirektoratet vil få i oppdrag å etablere et slikt kompetansenettverk.

Ansvarlig: HOD

STATUS:

Forslagene i Meld. St. 15 (2012-2013) om den videre organisering av helsetjenestetilbudet til volds- og overgrepsoffer som berørte overgrepsmottakene, ble vedtatt av flertallet, men fikk ikke støtte fra de nåværende regjeringspartiene eller Kristelig Folkeparti og Venstre. Helse- og omsorgsdepartementet arbeider nå med å avklare hvordan overgrepsmottakene i fremtiden skal organiseres og finansieres.

Spørsmål knyttet til rettsmedisinske undersøkelser vil bli vurdert i denne forbindelse. Helse- og omsorgsdepartementet har nylig sendt på høring et utkast til revidert akuttmedisinforskrift, der det blant annet foreslås å stille krav til kurs i akuttmedisin og kurs i volds- og overgrepshåndtering for leger og annet helsepersonell som deltar i legevakt.

26. Videreutvikling av tilbudet om tannbehandling til utsatte for vold i nære relasjoner

Det er under etablering flere team av tannlege og psykolog i fylkeskommunal tannhelsetjeneste som utreder og behandler personer som er eller har vært utsatt for vold og overgrep. Tilbudet som gis skal bidra til kunnskapsutvikling på området. Systematisk kunnskapsutvikling skal danne grunnlag for vurdering av behovet for et slikt tilbud på landsbasis.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014-2016

STATUS:

Siden 2012 har Helsedirektoratet gitt tilskudd til etablering av tilrettelagt tannhelsetilbud til personer som har vært utsatt for tortur, overgrep eller som har odontofobi. Tilbudet forankres i fylkeskommunene i samarbeid med de regionale ressursentre om vold og traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) og relevante fagmiljøer innen odontologi. Det er etablert 14 team spredt i alle regioner, og flere er planlagt startet opp i 2014. I 2014 tildeles om lag 20 millioner kroner til fylkeskommunene.

27. Videreføring av tilbudet til voldsutøvere gjennom Alternativ til vold og familieverntjenestene

Arbeidet med hjelpe- og behandlingstilbudet til voldsutøvere skal videreføres gjennom tilskudd til Alternativ til vold (ATV) og ved å styrke familieverntjenestenes kompetanse. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har gitt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i oppdrag å utarbeide en plan for hvordan familieverntjenestene kan styrke tilbud til utøvere av vold i nære relasjoner. Utviklingen av familieverntjenestenes tilbud til voldsutøvere vil foregå i tett samarbeid med ATV. Tilbudet på feltet skal være likeverdig og tilgjengelig for alle.

Ansvarlig: BLD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide en plan for styrking av behandlingstilbudet til voksne voldsutøvere i familieverntjenesten, et arbeid som oversendes Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i juni 2014. Det overordnede målet er et styrket, likeverdig og landsdekkende behandlingstilbud for voldsutøvere. Sentrale virkemidler vil være å heve kompetansen, etablere gode avdekkings- og kartleggingsrutiner, differensiere behandlingstilbudet, øke behandlingsskapiteten og etablere samarbeid med Alternativ til vold (ATV) og andre aktører. Planen sees i sammenheng med arbeidet med å styrke behandlingstilbudet til barn utsatt for vold og unge voldsutøvere i familievernet (jf. tiltak 18 i Barndommen kommer ikke i reprise – strategi for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom), samt samarbeid med ATV for å styrke kompetansen og behandlingsskapiteten på feltet. En plan for dette ble oversendt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i april 2014.

Regjeringen har styrket familievernet i 2014 på flere områder. Blant annet er det bevilget 7,8 millioner kroner til å styrke samarbeidsprosjektet mellom familievernet og ATV. Målet er å styrke behandlingstilbudet til barn som har vært utsatt for vold og overgrep i nære relasjoner og til unge voldsutøvere.

28. Spredning av sinnemestringsmodellen ved Brøset

Kompetansen og kapasiteten i behandlingstilbudet til voldsutøvere skal styrkes gjennom ytterligere spredning av Sinnemestringsmodellen ved Brøset. De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) skal sørge for at tilbudet blir styrket i alle regioner.

Ansvarlig: HOD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) har fått økt tilskudd til å arbeide for at sinnemestringsstilbudet blir bedre forankret og styrket i alle regioner. St Olavs hospital avd. Brøset fortsetter utdanningen av terapeuter, og samarbeider tett med RVTSene om spredning av tilbudet.

29. Kartlegging av behandlingstilbudet for voldsutøvere

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) får i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av flere forhold knyttet til behandling av voldsutøvere, herunder:

- Kartlegge typologier av vold i nære relasjoner.
- Utarbeide en oversikt over hvilke behandlingstilbud til voldsutøvere som finnes i Norge og hvilke geografiske områder disse dekker, herunder hvilke behandlingsmuligheter det finnes for de ulike typologier av vold.
- Utarbeide oversikt/kartlegge utprøvde modeller og god faglig praksis for behandling av utøvere av vold i nære relasjoner, og herunder kartlegge om det er foretatt måling av effekt.

Kartleggingen kan bygge videre på «Hjelp og behandling til personer med volds- og aggresjonsproblemer - en nasjonal kartlegging av tilbud» utarbeidet ved NKVTS i 2007. Utviklingen av tilbudene de siste årene må midlertid ivaretas.

Ansvarlig: BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2016

STATUS:

I tildelingsbrevet for 2014 er NKVTS bedt om å samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet om å gjennomføre en kartlegging av flere forhold knyttet til behandling av voldsutøvere, herunder:

- Kartlegge typologier av vold i nære relasjoner
- Utarbeide en oversikt over hvilke behandlingstilbud til voldsutøvere som finnes i Norge og hvilke geografiske områder disse dekker, herunder hvilke behandlingsmuligheter det finnes for ulike typologier av vold
- Utarbeide en oversikt/kartlegge utprøvde modeller og god faglig praksis for behandling av utøvere av vold i nære relasjoner, og herunder kartlegge om det er foretatt måling av effekt.

Lov og rett. Om straffeforfølgning

---

30. Evaluering av bruken av straffeloven § 219

Bruken av straffeloven § 219 skal evalueres. Oppdraget skal gis i tildelingsbrev til Politidirektoratet for 2014 og skal gjennomføres av Politihøgskolen.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Oppdraget er gitt Politidirektoratet gjennom tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet for 2014, samt eget oppdragsbrev i januar 2014. Politidirektoratet har i disponeringsskriv datert 31. mars 2014 gitt oppdraget til Politihøgskolen.

31. Analyse av familievoldssakene

Det skal foretas en analyse av familievoldssakene fra anmeldelse til eventuell dom. Analysen skal gjennomføres av Statistisk sentralbyrå (SSB).

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Analysen skal gjennomføres av Statistisk Sentralbyrå (SSB) i 2015.

32. Statusrapport om politiets arbeid med vold i nære relasjoner

Politidirektoratet vil få i oppdrag å utarbeide statusrapport om politiets arbeid med vold i nære relasjoner hvert andre år, inkludert statistikk og trender. Første rapport skal foreligge i 2014.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Oppdraget er gitt Politidirektoratet gjennom tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet for 2014, samt eget oppdragsbrev i januar 2014.

33. Oppfølging av evalueringen av politiets arbeid med vold i nære relasjoner

Evalueringen av politiets arbeid med vold i nære relasjoner skal følges opp og arbeidet i politidistriktene skal videreutvikles. Herunder skal følgende problemstillinger belyses:

- a) Samarbeidsrutiner internt i politiet og mellom politiet og andre aktører
- b) Voldsutsattes møte med politiet
- c) Informasjon til voldsutsatte om gangen i politiets behandling av saken
- d) Politiets håndtering av barn ved utrykning og samarbeid med barnevernet
- e) Eventuell tidsfrist som virkemiddel for å få ned saksbehandlingstiden i saker om vold i nære relasjoner

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Oppdraget er gitt Politidirektoratet gjennom tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet for 2014, samt eget oppdragsbrev i januar 2014.

34. Oppdatering av politiets veileder og tiltakskort

Politiets veileder og tiltakskort skal oppdateres i forbindelse med oppfølgingen av evalueringen av politiets arbeid med vold i nære relasjoner, jf. tiltak 33.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Oppdraget er gitt Politidirektoratet gjennom tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet for 2014, samt eget oppdragsbrev i januar 2014.

35. Fagsamling om vold i nære relasjoner

Det skal etableres årlige fagsamlinger om vold i nære relasjoner for politi og påtalemyndighet der søkelyset rettes mot ulike aspekter og utfordringer ved den strafferettslige behandlingen av saker om vold i nære relasjoner. Ansvarlige for gjennomføringen av seminarene vil være Politidirektoratet i samarbeid med Riksadvokaten og Kripos.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Oppdraget er gitt Politidirektoratet gjennom tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet for 2014, samt eget oppdragsbrev i januar 2014.

Samhandling i praksis. Om samarbeid og samordning

---

36. Gode modeller for samarbeid

Det skal årlig arrangeres konferanser om gode modeller for samarbeid og samordning og utdeles en samarbeids- og samordningspris. Prisen skal tildeles gode, lokalt forankrede og varige samarbeidsprosjekter som har som mål å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD, KD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Justis- og beredskapsdepartementet har gjennomført konferanser om gode modeller for samarbeid og samordning i 2012 og 2013. En ny konferanse vil bli gjennomført i november 2014. Deltakere på konferansen er kommuner, statlige etater og frivillige organisasjoner. Hensikten er å bidra til bedre samarbeid og samordning lokalt i arbeidet mot vold i nære relasjoner.

I tilknytning til konferansen deles det ut en samarbeids- og samordningspris. Prisen deles ut av Justis- og beredskapsministeren og skal gå til gode og varige lokale samarbeidsprosjekter, hvis formål er å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. I 2013 ble prisen tildelt Incestsenteret i Vestfold og Øst-Finnmark politidistrikt.

37. RVTSenes rolle i tverretattlig samarbeid og samordning

De fem regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) spiller en viktig rolle i tverretattlig samarbeid og samordning i regionene. RVTSenes rolle i etableringen av gode samarbeidsformer i arbeidet mot vold i nære relasjoner, skal tydeliggjøres i tilskuddsbrevene til RVTSene for 2014.

Ansvarlig: HOD, BLD, JD

Gjennomføring: 2014

STATUS:

De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSenes) rolle i etableringen av gode samarbeidsformer i arbeidet mot vold i nære relasjoner er tydeliggjort i tilskuddsbrevene for 2014.

38. Kommunale handlingsplaner

Det utarbeides en webbasert veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner som et hjelpemiddel for utarbeidelse av kommunale handlingsplaner. Kommunene skal fortsatt oppfordres til å utarbeide kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Planene bør også inkludere tiltak mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet. RVTSenes rolle i dette arbeidet skal styrkes og tydeliggjøres. Kommunenes utarbeidelse og bruk av kommunale handlingsplaner skal kartlegges.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD, KD

Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Den web basert veilederen for utvikling av kommunale handlingsplaner er ferdigstilt og kan lastes ned her: <http://www.nkvts.no/sites/komplan/Sider/default.asp>

Når det gjelder kartlegging av antallet kommuner som utvikler handlingsplaner, vil dette inkluderes i Helsedirektoratets kartlegging av kommunenes psykisk helsearbeid IS-24, for 2014.

39. SLT og Politiråd

Politiet skal ta initiativ til lokalt samarbeid om forebygging av vold i nære relasjoner gjennom politirådene. Det skal videre stimuleres til at vold i nære relasjoner settes på dagsorden via samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT). Det er viktig at aktørene i det forebyggende arbeidet i størst mulig grad gjør den kunnskap de besitter tilgjengelig for sine samarbeidspartnere.

Ansvarlig: JD, BLD, HOD
Gjennomføring: 2014

STATUS:

Oppdraget er gitt gjennom JDs tildelingsbrev til Politidirektoratet for 2014, samt gjennom eget oppdragsbrev av 27. januar 2014. Politirådene er under evaluering og rapport skal etter planen foreligge høsten 2014. Evalueringen vil danne grunnlag for hvordan Politirådene i større grad kan tas i bruk i arbeidet mot vold i nære relasjoner.

40. Individuell plan

Voldens omfattende konsekvenser innebærer at en del voldsutsatte trenger hjelp fra flere tjenester. Individuell plan kan være et virkemiddel for å sikre at voldsutsatte får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset hjelpetilbud. Det vises til regelverk om individuell plan og koordinator som er omtalt i Meld. St. 15 (2012-2013) om vold i nære relasjoner, kapittel 10.5. Tilbud om tjenester etter Kriesenterlova kan inngå som ledd i samordning av individuell plan etter annen lovgivning. Erfaringer med bruk av individuell plan for personer utsatt for vold i nære relasjoner skal kartlegges, blant annet gjennom evalueringen av kommunenes implementering av kriesenterlova.

Ansvarlig: BLD, KRD
Gjennomføring: 2014-2015

STATUS:

Individuell plan kan være et virkemiddel for å sikre at voldsutsatte får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset hjelpetilbud. Tilbud om tjenester etter kriesenterlova kan inngå som ledd i samordning av individuell i plan etter annen lovgivning. Erfaringer med bruk av individuell plan for personer utsatt for vold i nære relasjoner skal kartlegges, blant annet gjennom evalueringen av kommunenes implementering av kriesenterlova. Evalueringen skal etter planen foreligge i november 2014.

41. Forum for samarbeid mellom frivillige organisasjoner og nasjonale myndigheter

Det skal etableres et forum for frivillige organisasjoner og nasjonale myndigheter for å styrke samarbeidet mellom myndigheter og organisasjoner i arbeidet mot vold i nære relasjoner. Forumet skal møtes to-tre ganger i året og vil ledes av Justis- og beredskapsdepartementet.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD, KD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Det første møtet i forum for samarbeid mellom nasjonale myndigheter og frivillige organisasjoner i arbeidet mot vold i nære relasjoner ble arrangert 15. mai 2014. Til stede var nærmere 40 deltakere fra frivillige organisasjoner, fagmiljøer og departementer og direktorater.

Statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet Hans Røsjorde leder forumet som skal bidra til å videreutvikle og styrke det faglige nettverket på feltet vold i nære relasjoner mellom statlige myndigheter, ulike fagmiljøer og organisasjoner.

Røsjorde understreket viktigheten av at alle gode krefter trekker i samme retning. De frivillige organisasjonene utgjør et viktig supplement til de offentlige tjenestene og kan i mange tilfeller tilby andre løsninger og kvaliteter enn det offentlige hjelpeapparatet kan.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, ved Ole Kristian Hjemdal, presenterte resultater fra sin undersøkelse om vold og voldtekt fra februar 2014. Undersøkelsen viser at alvorlig fysisk vold og grove seksuelle overgrep rammer en betydelig del av befolkningen i Norge, og starter for mange i tidlig barnealder. Kvinner er langt mer utsatt for seksuelle overgrep enn menn. Kvinner har også en større totalbelastning av vold og overgrep. Se for status for tiltak 7.

Tiltak for å forebygge vold i nære relasjoner og hvordan å sikre hjelp og beskyttelse til særlig sårbare grupper, samt hvordan frivillige organisasjoner kan bidra i dette arbeidet, er aktuelle tema for kommende møter i forumet. Neste møte arrangeres 11. desember 2014.

42. Tilskuddsordning for arbeid mot vold i nære relasjoner

Det skal opprettes en tilskuddsordning blant annet for frivillige organisasjoner. Tilskuddet vil lyses ut første gang for 2014 med søknadsfrist i januar 2014. Tilskuddsordningen skal sees i sammenheng med øvrige tilskuddordninger på området.

Ansvarlig: JD
Gjennomføring: 2014

STATUS:

Det er opprettet en tilskuddsordning på 8,35 millioner kroner til tiltak for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Søknadsfrist var 10. mars 2014 og Justis- og beredskapsdepartementet mottok søknader om tilskudd til 53 ulike tiltak. 7,9 millioner kroner er fordelt i første runde til 34 ulike tiltak i regi av 26 ulike organisasjoner/instanser.

43. Taushetsplikt, opplysningsplikt, opplysningsrett og avvergeplikt

Det skal iverksettes tiltak for å påse at taushetsplikten ikke er til hinder for et godt samarbeid mellom ulike instanser i arbeidet mot vold i nære relasjoner, samt legge til rette for at opplysningsplikten til barnevernet og avvergeplikten oppfylles. To arbeidsgrupper, ledet av henholdsvis Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet skal følge opp NOVAs rapport «*Taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt. Regelkunnskap og praksis*» fra april 2013. Resultatene fra disse to arbeidsgruppene vil utgjøre en del av grunnlaget for tiltakene som skal iverksettes rundt samarbeid om saker om vold i nære relasjoner.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD, KD
Gjennomføring: 2014

STATUS:

Tiltaket er under planlegging.

44. Etablering av «Karin» (barnehus for voksne) som prøveprosjekt

Et samarbeidsprosjekt tilsvarende Karin i Malmø, der politi og tjenesteapparat gir bistand til voldsutsatte i samme lokalitet, skal prøves ut. Prøveprosjektet skal etableres på Stovner i Oslo og skal starte opp høsten 2014. Prosjektperioden er tre år fra etablering.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Politidirektoratet har fått i oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet å etablere et samarbeidsprosjekt der politi og øvrig tjenesteapparat skal samlokaliseres etter modell fra tilsvarende prosjekt "Karin" i Malmø. Prosjektets overordnede mål er å gi et bedre, mer helhetlig og samordnet tilbud til kvinner og menn utsatt for vold i nære relasjoner.

"Prosjekt November" vil etableres på Stovner politistasjon i Oslo politidistrikt. Prosjektet skal legge til rette for;

- At politiet og det øvrige tjenesteapparatet gir bistand til utsatte for vold i nære relasjoner i samme lokalitet
- Bedre oppfølging av utsatte/pårørende i saker om vold i nære relasjoner
- Bedre sammenheng i oppfølgingen av utsatte for vold i nære relasjoner, voldsutsattes barn og utøvere av vold i nære relasjoner
- Bedre rådgivning og informasjon om selve prosessen
- Bedre lokal samordning og samarbeid mellom politi og øvrig tjenesteapparat i saker om vold i nære relasjoner og dermed redusere belastningen for utsatte og pårørende.
- Bedre sikkerhet for utsatte og bidra til å forebygge/ redusere risiko for at nye voldshandlinger

Det er per juni 2014 etablert en prosjektgruppe bestående av aktuelle samarbeidspartnere i arbeidet mot vold i nære relasjoner. Prosjektgruppen består i tillegg til representanter fra Oslo politidistrikt av representanter fra Oslo kommune (én representant som ivaretar helseområdet og én representant som ivaretar sosialtjenesten i arbeids- og velferdsforvaltningen), Statens Barnehus i Oslo, Oslo krisesenter, og organisasjonen Alternativ til vold. Det er ansatt en prosjektleder på heltid som skal lede arbeidsgruppen.

Politidirektoratet har i tillegg etablert en styringsgruppe for prosjektet. Her sitter representanter, Oslo politidistrikt og Politidirektoratet, samt en representant fra Oslo kommune (Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester).

Prosjektgruppen har utarbeidet en rapport som ble overlevert departementet 2. juni 2014. Arbeidsgruppen følger nå opp departementets tilbakemeldinger på rapporten datert 4. juli 2014. Det planlegges med at prosjektet skal starte opp i januar 2015.

45. Nordisk og Europeisk samarbeid

Det nordiske og europeiske samarbeidet rundt arbeidet mot vold i nære relasjoner skal videreutvikles blant annet gjennom Nordisk ministerråd og EØS finansieringsordningen.

Ansvarlig: JD, AD, BLD, HOD, KD
Gjennomføring: 2014-2017

STATUS:

Det er etablert et nordisk samarbeid på administrativt nivå i 2013 og dette samarbeidet vil videreføres over en ny prosjektperiode. Rapport fra første prosjekt, om erfaringer med sikkerhetsvurderingsverktøy i de nordiske landene, ble ferdigstilt i mars 2014. Rapporten fra prosjektet kan lastes ned her: <http://www.norden.org/no/publikasjoner/publikasjoner/2014-521>

Samarbeidet rundt EØS finansierings-mekanismene, programområdet vold i nære relasjoner og likestilling fortsetter gjennom deltagelse i enkeltprosjekter og gjennom rollen som programpartnere. Nærmere informasjon om EØS-programmet kan hentes her:

<http://www.regjeringen.no/nb/sub/europaportalen/eos-midlene.html?contentid=685567&id=684349>

Likestillingsombudet er programpartner og Justis- og beredskapsdepartementet deltar i en rådgivende funksjon innenfor programområdet likestilling i Spania. Informasjon om programmet kan lastes ned her: <http://eeagrants.org/Partnerships/Donor-programme-partners/Norwegian-Equality-and-Anti-discrimination-Ombud>

Politidirektoratet er involvert i programområder som dekker vold i nære relasjoner i Litauen og Romania. For informasjon om disse prosjektene; <http://eeagrants.org/Partnerships/Donor-programme-partners/Norwegian-Police-Directorate>

Helsedirektoratet er engasjert i Estland, Slovakia og yter teknisk og strategisk bistand til programoperatørene. For informasjon om disse prosjektene; <http://eeagrants.org/Partnerships/Donor-programme-partners/Norwegian-Directorate-of-Health>